

utopija. Kako je državni kancelar tako su i Lloyd George i naš ministar spoljašnjih posala, prema svojim izjavama, naklonjeni da ispituju prijedloge o miru; međutim niko neće da ih prikaže. Iz ovog dilema moglo bi se izići jedino kad bi svaka pojedina skupina vlasti predala svoje prijedloge o miru jednoj neutralnoj vlasti, koja bi mogla da ih ispreorige i vidi da li je sporazum moguć ili nije. Kad bi za takav sporazum bilo nade, taj bi se pokušaj morao preduzeti.

Bezuslovno pouzdanje između Berlina i Beča, i to je jedan uvjet za rješavanje austro poljskog pitanja. U zadnje vrijeme govornik je vrlo skeptičan upogled tog rješavanja.

Na kraju govornik odbija prigovor, da Brest-Litovski mir nije nikakav sporazumni mir, te konstatiše da su se Kuronska i Litva priključile Njemačkoj prema njihovoj direktnoj želji pošto je ruska vlada proglašila pravo naroda na samoreguliranje. I mir s Rumunjskom bio je sporazumni mir; najbolji je za to dokaz, da bi sama Rumunjska načinila protestovala, kad bi se ovaj mir ukinuo i kad bi moral da vrati Besarabiju. (Živahno i odulje odobravanje i pljeskanje).

Ministar trgovine Wieser odgovara na upite o konferenciji u Salzburgu; kaže da pristaje na razlaganje Baerreiterovo, ali samo do pitanja o carini. Kad se jednom budu sklopiti veliki ugovori o miru, pa sve i da se dogije baš blizu ideji o sazvezu naroda, to ćemo opet vrlo daleko biti od epohe slobodne trgovine. Naš je zadatak da razvijemo u što većem opsegu carinsku zajednicu,

pa se tu najprije pita: Kakvo ćemo mjesto ustupiti Njemačkoj? Tu se ne smije izlučiti poglavje o carini. Bismarkovo mišljenje, da je sasvim dobro da se Njemačka politički veže s Austrijom-Ugarskom, ali da se gospodarska pitanja između dvije države imaju rješavati kao između kojih mu dragi strani vlasti, to je mišljenje današnji rat nadjačao. Mi smo u ratu tako blizu došli jedan drugome, da se eto čudimo što se tako što može i reći. Treba da austrijsko pučko gospodarstvo branim od svake opasnosti sa strane i od opasnosti koja bi zaprijetila od saveznika. Politika ne mora da uguši gospodarstvo. Opasna bi to igra bila po vladu, kad bi ona naprosto pokusala da otvari granice prema Njemačkoj i ne bi ništa učinila na svoju obranu. Ma da ona hoće da zbljenje sa Njemačkom poveća do najveće granice, to ipak ima i u tome nekih granica; to je i smisao salzburških vijećanja, na kojima smo se složili na načelu što većeg gospodarskog zbljenja. Vlada će paziti da ne čini ništa, šta bi bilo protivno uzdržavanju našeg pučkog gospodarstva i naše države i razvoju naših industrija. Treba da čuvamo našu samostalnost. U ovim granicama poči ćemo daleko dok bude moguće. (Živahno odobravanje i pljeskanje).

BEČ, 19. Gospodska Kuća preinčila je rezoluciju Zastupničke Kuće o dodacima za skupou učiteljima pučkih i gragjanskih škola i njihovim udovicama i sirotama, i to na način koji se uzimaju u obzir starište zemaljskih zastupništava upogled očuvanja zemaljske autonomije u školskim poslovima, te obavljajući državnu pripravu od 70%, kako ju je odredila Zastupnička Kuća, na 50%. Kuća je primila i zakone, zaključene od Zastupničke Kuće, o odstetama nepravedno uapšenim osobama i o dužnosti države na odstetu za protupravne povrede civilnih osoba u ratu.

Naredna će se sjednica sazvati pismom.

ZASTUPNIČKA KUĆA.

Rasprrava o privremenom proračunu u Zastupničkoj Kući.

BEČ, 18. U nastavljenoj raspravi prvog čitanja privremenog proračuna izjavljuje njemački nacionalni zast. Waber, u ime svoje grupe, da su njemački nacionalni u velike zabrinuti u pogledu austro-poljskog rješenja. Pozdravlja odlučno držanje Njemačca. Ovi ne mogu prahvatiti jednostrani diktat Poljska. Poboljšanje prilika u Austriji, može se postići samo odlučnim sudjelovanjem svih naroda, u svezi sa saveznimčkim njemačkim carstvom.

Prečelnik poljskog kluba zast. dr. Tertil kaže, da je jučerašnji govor ministra predsjednika neugodno djelova na kuću i na narode carevine. Sve ga stranke moraju pozlatiti. Kao što se protiv Njemačca ne može vladati, ne može se jednako niti protiv Poljska i drugih naroda. Govori o rješenju austro-poljskog pitanja. Pozdravlja razumevanje, kojim se u Ugarskoj bave poljskim pitanjem. Šalje optuženicom u marmaroszegitskom procesu pozdrav poljskog kluba. Nikada se ne će izvesti naumljena podjela Galicije. Poljaci su spravni, da pregovaraju s Ukrajincima kao narod s narodom, ali samo na osnovu jedinstva zemlje.

daleko savršenije nego li kod riba, a zato, jer one same proizvaju svjetlo. Dubokomorske životinje većinom imaju takozvane teleskopske oči, u jednom smjeru, dok ribi stope celi desno i lijevo.

Pored očiju najviše nas zanimaju kod dubokomorskih životinja organi za svjetljenje. Kod pojedinih životinja svijetle samo pojedina mesta, primjerice kod polipa. Glavni je dio organa za svjetljenje žlijedza, koja svijetli, pa životinje upotrebljavaju ovo svjetlo kako mamac. Ovaj je organ vrlo komplikiran, tako da bismo ga zamijenili okom. Druge životinje imaju posebne naprave, s pomoću kojih zasvijetle i opet potamne. Ovo se svjetlo može izvaditi iz organa, pa će i dalje svijetliti, ako ga metemo u svježu vodu, gdje ima dosta kisika i soli. Ekstrakt organa može svijetliti paće i onda, ako je satrven u prah. Neke ribe, naročito glavotinje, imaju na svojem tijelu cijele redove svjetljilaka, vijence za svjetljenje. Malo je ljudi, kojima je u dio pala sreća, da na brodovima, što istražuju dno mora, zavire u ovaj tajanstveni veličanstveni svjet. Gdjeđuje je svjetlo tako intenzivno, da se na dva metra daljnje vidi kazaljka na uru.

Poštoj dačke kontinuitet života od površine mora sve do njegova dna. Svagđe se zamjećuje život, i na najvećem dnu, svagđe postoji promet.

Razlika je samo u topolini; na dnu mora stoji temperatura na nišći; na onu je svagđe najhladnija voda; u svim je morima temperatura niska, osim u Sredozemnom moru, gdje toplina iznosi 13° nad ništicom. Uzrok je tomu, što je Sredozemno more

na posljeku govornik izjavljuje, da glasovanje privremenog proračuna smatra ovisnim od površine prema onoj vlasti, koja će biti na kormilu, kad se bude glasovalo. (Odobravanje kod Poljska).

Zast. Ofner izjavljuje, da će bečki slobodomorni zastupnici odobriti privremeni proračun u interesu države, ali samo za vrijeme od četiri mjeseca. Tim ne misle glasovati i povjerenje ministru predsjedniku.

Zast. Striberry (Čeh) tuži se radi progona nemjemačkih i nemđačkih narodnosti. Naglašuje, da danas istupa čitav narod za čeho-slovačku misao. Kritikuje breslitski ugovor, kojim se samo produžuje rat.

Zast. Conci (Talijanac) izražava simpatije za Čehi i Jugoslavene. Izjavljuje, da će glasovati protiv privremenom proračunu.

Zast. Hartl (Njemač) pozdravlja jučerašnje izjave ministra predsjednika. Kaže, da njemački narod nije tog mišljenja, da treba tražiti sporazum s onima, koji su izdali državu i dinastiju. Ako češki narod ostavi svoje sadašnje vjoge i povjeri svoje zastupstvo ljudima, koji su voljni da, pored vjernosti i ljubavi prama svom narodu, daju i državi, što državi pripada, tada će biti moguć sporazum na temelju vjernosti prama zajedničkoj domovini.

Zast. Matlik (pangerman) zastupa u pangermanskom programu sadržane zahtjeve o njemačkom državnom jeziku, o posebnom položaju Galicije, o otepljenju Dalmacije.

Vast. Dazinski (poljski socijalni demokrat) osuđuje odvrsnost austrijske unutrašnje i spoljašnje politike od Njemačke. Najoštire kritizira postupanje birokracije protivne parlamentu. Napada mir u Brest-Litovskom, koji znači samo početak novih zapletanja na čitavom istoku Evrope. Govornik upozoruje na promjenu, koja je nastala u poljskom pitanju.

Zast. Glombinski (Svepoljak) izjavljuje, da će poljski narod ujek visoko držati politički ideal, koji se sastoji u ujedinjenju svih poljskih zemalja i pristupu na more. Najavljuje najoštire opoziciju protiv vlade.

Naredna sjednica sutra.

BEČ, 19. Nastavlja se rasprava o privremenom proračunu.

Smoldlaka kaže, da je ministar predsjednik postao branicom pangermanizma na troškove Slavena. Južni su Slaveni spremni da pregovara s Njemicima i sa ostalim susjednim narodima o uzajamnim životnim interesima; ali izjavljuje govornik u ime svih Dalmatinaca — sporazumjeti se sa Južnim Slavenima a da se ovi određeni velikog, živog člana svog naroda: slovenskog zemljista, to je isključeno. Južni Slaveni ne idu za tim da prekinu veze sa susjednim zemljama. Progonstva što su Južni Slaveni pretrpjeli, bila je propaganda za nacionalnu samostalnost. (Južni Slaveni živahno odobravaju).

BEČ, 19. Kuća je otrsla pivo čitanje privremenog predračuna i raspravu o hitnim prijedozima, te je doznačila predračun odboru koji mora da o njemu izvesti do 23. o. m.

Za rasprrave ministar za prehranjuvanje Paul bavio se potpuno pitanjima o prehranjuvanju. On naglaša da se treba držati postojećeg prisilnog sistema, ali da na svakom području treba paziti da se trgovcima i trgovinama obezbrije životni uvjeti. Potrošni organizacijama ministarstvo za prehranjuvanje obraća svu svoju pažnju i podupiranje. Kada počne nova žetva, trebaće da se svim sredstvima stane na put kriomčarenju. Kod pojedinih centrala bilo je doista nekih nedostataka; ali se to već popravilo; inače dobro bi bilo da su se centralne već s početka obrazovale kao državne ustanove. Što se tiče sadašnjeg stanja opskrbe, ministar se pozivlje na odnosno razlaganje ministra predsjednika. Kaže da će žetva biti osrednja. Vrijeme nije bilo povoljno ranoj žetvi, ali je bilo dobro za usjeve, tako da će žito za kruh prilično dobiti. Dučanstvo je dosta požrtvovnosti dosad pokazalo; ono će nastojati da ne potroši preko odregjene mjere plod nove žetve, barem dole dok ne vidimo da nam je za svu godinu obezbrižena cijela kvota. Austrija ne smije se po drugi put naći u jednakim neprilikama sa hranom.

Zatim ministar spomenu kako je vlasta udjelila kredit od sedamdeset milijuna za pripomaganje manje imućnih stasiha i kako opskrblije živežili.

Poljak Jaworsky nukuje njemačke stranke da ne tjeraju Poljake u opoziciju, jer da bi zanijekanje ratnih kredita značilo triumf Entente. On je uvjeren da je austro poljsko rješenje za Austriju jedini put, ako neće da izgubi svoj položaj velike vlasti. Grof Burian, koji pristaje na

samo na jednom mjestu u izravnoj svezbi s oceanom, kod Gibraltara. Znameniti su na ovom području rezultati istraživanja, što ih je postigao knez od Monaka.

Uvjrgeno je, da mnoge životinje same od sebe dolaze s površine na dno, pa se time objašnjuje neprestana sveza i promet između morske površine i morskoga dna. Ali kolika je god množina životinja u morskim dubinama, niješna nije gragjina po tipu, koji bi bio neponzat. Bizarne su svojim likom, ali odgovaraju tipu životinja na površini.

To nas dovodi do zaključka, da dubokomorska fauna nije autohton. Stogod je poznato o toj fauni, postiglo se je samo teškim trudom i naporom. Istom su se novijim istraživanjima, koja su stajala tokom tegova i troška, postigli rezultati, koji su osvijetlili ovo doseglo sasvim slabo poznato polje. Tako znamo tek od polovice prošloga vijeka, da su nastavane hladne dubine morske. Izuzetak je Crno more, u kojem živa bića mogu živjeti u pličinama, u gornjim slojevima, u dublini od 200 do 250 metara. Uvrđilo se, da zbog otrovnoga sumporovodika nema opstanka životinjama u ovom moru. Slične prilike nalazimo još negdje uz obalu Norveške, ali inače ima život u svim morima.

Jedan je događaj znatno unaprijedio znanstvena istraživanja morskih dubina. Kad se je odlučilo, da se Amerika spoji s evropskim kontinentom, trebalo je kod polaganja kabela pomno ispitati karakter dna, moralu su se izvesti velika mjerjenja, pa se je pri tomu na aparatu za mje-

aistro poljski program, najbolje zastupa interes dinastije i monarhije.

Ukrajinac Lewicki tuži se na teroriziranje ukrajinskog pučanstva i popoljačivanje Cholmskog kotara, te opominje vladu da poštuje Brest-Litovski ugovor. Kaže da je izjava ministra predsjednika o njemačkom kursu, pogreška.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems povratio se u srijedu u večer iz Beča u Zadar.

Imenovanja.

C. k. pokrajinsko školsko vijeće u sjednici 18. jula imenovalo je u stalno svojstvu:

Sestana Šimuna struč, učiteljem gragi. škole u Korčuli.

Perić Jelku struč, učiteljicom gragi. škole u Splitu,

na učiteljima pučke škole: Vuletinu Ivana u Kaštel Lukšiću; Kneževića Spaseniju u Benkovcu, Klepu Ivana u Tijesnome, Rustiju Vjekoslavu u Crnici, Vigata Ivana u Pašmanu, Jurica Andriju u Kalima, Maleševića Kostu u Biogradu, učiteljima pučke škole: Banovića Stjepana u Drveniku, Bećkera Dabića Stevana u Kninu, Ganzu Vladimira i Gjivoju Bartula u Luču, Gligu Ivana na Voštarnici, Miklauskütha Dinku u Solinama, Valjina Jerolima u Stanovima, Kaštelana Antuna u Zadru, Vitaljića Antuna u Komizi, Pavićića Josipa u Šibeniku, Jurasa Blaža u V. dicasima, Marasovića Dušima u Jesenicom Primorje, Sanadera Andriju u Lečevici, Pokrajca Veljka u Kninskom polju, na učiteljicama pučke škole: Kaloger-Krammer Filomenu u Blatu, Bužolić-Fantelli Filku u Velomvarošu, Šimunković Katiku u Opuzenu, učiteljicama pučke škole: Radotić-Pera Luciju u Omišu, Kapor Fany u Milni, Stipčević-Galić Matildu u Docu Donjem, Karara Terezu u Dugopolju, Marinici Mariju u Ižu Velikome, Vigato Jozicu u Pašmanu, Salvi-Zanchi Mariju u Ninu i Dalpru Mariju u Silbi.

Št. Sandor Bosiljevac.

Stigla nam je iz Hvara tužna vijest, da je dne 8. srpnja o. g. onđe naglo preminuo zasluzni kapelnik stolne crkve i učitelj glazbe, hrvatski skladatelj Šandor Bosiljevac. Pokojnik bio je vrlo dobit i marljiv glazbenik i radio je zaslužno na polju svjetovne i crkvene glazbe. Svršiši konzervatorij, službovao je najprije u svom rođnom gradu Karlovcu, kasnije u Šaševu i Kotoru, a najposlije u gradu Hvaru. Njegov je glazbeni rad vrlo, prama našim prilikama, zlamentit: g. 1916. izdao je na usponu paljin junacima krasan R. E. u spomen za mještovit zbor, dotično troglodinski muški zbor uz pratnju orgulja i malog orkestra. Skladba je liturgički konkretna, laka je i od ljepega efekta. Još iste godine izasla je u nakladi tvrtke Antun Böhm i sin u Beču Missa za tri muška glaza i pratnju orgulja. A kad je njegov jedinac sin Drago pristupio privupit u kolarcu Gospodnjem, skladao mu je «Missa primaria» za dva glasa uz pratnju orgulja i guđalački kvartet. To su njegove najnovije radnje, što su tako i u učinku ostavio je mnogo toga i u rukopisu. Prošlih ferija, kada da je znao, da će se skoro odijeliti od ovoga svijeta, posjetio je još svoju užu domovinu, rođeni grad Karlovac i bijeli Zagreb. Pokojnik, ma da je bio uzgojen u drugim prilikama, s velikom je simpatijom pratio najnoviju pokret na polju hrvatske crkvene glazbe, a plemenitost njegova srca posvjeđava i to, što je od svojih neznačnih sredstava zapisa K 500 Cecilijsku društvo. Da se sačuva spomen na njegov glazbeni rad, privesti će se ta svota za utemeljenje zaklade Šandora Bosiljevca za nagragijanje hrvatskih crkvenih kompozicija. Ta je svota dašto maleina, ali povećat će se dobrotljivim prinosima plemenitih darovatelja, kojima je do unapređenja hrvatske pjesme. Ta će zaklada biti najlepša spomena zasluznog pokojnika.

Čitulja.

Pišu nam iz Hvara: Dakon kratke bolesti preminuo je ovđe u najljepšem jeku mlađosti Ante Maroević, jedinac sin g. Marina (Maroević) učitelja gragjanske škole u Dubrovniku. Krasan momak, dobrotem i ljeputom, čednošću i živahnosću odlikovao se među svim vršnjacima svojima. Neumoljiva ga smrt otrje žarkoj ljubavi i milovanju roditelja, vršnjaka i prijatelja koji za njim teško žale. Rođenjima tužnim naše duboko sauzešće.

Za siromašnu đecu.

Prigodom narođnog blagdana, skoro se u svima građovima i varošima u Dalmaciji plemeniti imenom skupile lijepe

načkom smrti
pučki učitelj
iz Opuzena,
junaku Bog
utješio!

tečaj.

javlja, da će
Beču (Allge-
ossenschaften
sposardsko-za-
o 15. prosinca
15. kolovoza,

dim ljudima
zađuru o
gospodarskih
la tečaju pre-
trucnjak i po-
stava: dr. Ott
din savjetnik

s, da je dne
zaslužni ka-
rvatski skla-
o je vrlo da-
užno na po-
ši konzerva-
nom gradu
vrlo, prama
je na uspo-
rem za mje-
uz praznju
iturgički ko-
iste godine
i sin u Beču
gulja. A kad
prvput k ol-
sa primi-
i guđalački
što su ti-
mnogogoga
znao, da će
posjetio je
Karlovac i
gojen u dru-
pratio naj-
e glazbe, a
i to, što je
K 500 Ce-
na njegov
utemeljenje
ranje hrvat-
ašto male-
nosima ple-
gejacija hrv.
i usponema

bolesti pre-
ost Ante
čica učitelja
nomak, do-
i odlikovao
moljiva ga
dileta, vr-
le. Rodite-
oro se u
pomenim
siromašnu
iz Jelse u
okazala je
švačanje
ospojskom
pljetu pri-
i K. Ako
a u maju,
je okru-
ovde ono,
oga člana
trgovacke
Ovi ple-
a objavila
ane usta-
ju sa je-
javljeno za
u br. 55
ok za pri-
stanovljen

ale Lüge,
lag, Frei-
čića, sa-
materi-
o mišlje-
istorijskih
aroda na
a francu-
majla. U
im, poli-
a.

ogled na
u hrvat-
ske Smo-
sac čita-
o, prigo-
koju je
o je pri-
nikanaca
ovo apo-
ryatskih

Dominikanaca u stranom svijetu na raznim učilištima i crkvenim saborima; njihova djela pisana u stranim jezicima, a napose u hrvatskom, pak razna priznanja za njihov blagoslovjeni rad, te sađanje stanje dominikanskog reda u našim zemljama. U lijepoj ovoj radnji osobito je istaknuta slavna prošlost i zasluge dominikanskog samostana u Dubrovniku. Knjiga se čita s pravom nasladom.

Crveni Križ — Croce Rossa.

La famiglia di Simeone Swircsew ha versato cor. 3. per onorare la memoria del defunto Demetrio Degiovanni.

Dalmatinski pokrajinski ured c. k. zaklade za ratne udovice i siročad te skrbi za djece i mladež u Zadru

primio je 120 kruna, što je sakupio O. Augustin Škomrlj župnik u Gali, u svojoj župi.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Prijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 30. lipnja do 6. srpnja 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj
Boginje	Benkovac	Obrovac	9 2
"	Imotski	Imotski	11 4
Difterija	Split	Split	4 —
Srdobolja	Zadar	Zadar	1 —
"	Hvar	Hvar	14 2
"	Imotski	Imotski	5 —
"	Korčula	Korčula	15 —
Trbušni tif	Dubrovnik	Velaluka	7 —
"	Zadar	Dubrovnik	4 —
		Zadar	2 —

GOSPODARSTVO.

Za tečaj o prelaznom gospodarstvu.

Takav se je tečaj držao u Beču u prvoj dekadici juna. Držala su ga s pomoći službenih i naučnjačkih krugova razna bečka i donjo-austrijska ženska udruženja, a bješće namijenjen učiteljicama i domaćicama. Po nalogu namjesništva bio sam i ja na tome tečaju, da viđim, kako će se provesti program, da prosudim praktično značenje tečaja, pak da izvijestim, bi li se slični tečajevi mogli i u nas držati i kako bi ih trebalo udesiti prema našim prilikama.

Iako me je program tečaja privlačio, pošao sam u Beč s izvjesnom skepsom. Bojao sam se, da će čuti nekoliko više ili manje akademski predavanja bez dubljeg uticaja na slušače, bez praktičnog značenja za stvar, kojoj se htjelo služiti. Prevario sam se. Tečaj je za me bio pravo stručjačko i intelektualno uživanje, a što se tiče njegova praktičnog značenja, prikazao mi se uspjela, važna i neminovno potrebita stvar. U programu su bili svih važniji gospodarski i društveni problemi, pred koje je doveo veliki i strogi učitelj narođa, po imenu Rat. Uživali smo u ljestvici tih problema, trpjeli smo s njihove težine. Čuli smo, kako je bilo jučer, kako nam je danas i što nas čeka sutra: jučer je bilo veselo, prava lđila, u kojoj ne bijasmo svjesni, da premašimo radimo, previše jedemo i trošimo; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži silama sreće; danas muka i borba, da više pravo ne može živjeti; sutra — to je crna neizvjesnost, ali je izvjesno, da će nam u prvo doba biti kao i danas, možda i teže, jer teške gospodarske i društvene posljedice ovakog dugog rata neće preko noći nestati. Šta nam je dakle raditi? Ne možemo i ne smijemo biti, kakvi smo dosad bili, već valja da se promijenimo na bolje, valja da budešem pametniji i radišniji. Glavno je, da se pre novim problemima ne vlađamo kao nojevi, već da im otvoreno gledamo u oči; jer neka su novi problemi brojni i teški, sve će ih čovjek sretno riješiti, ako se posluži

Acetilenских лампа и гориља
(beccucci)
— osobito u aluminium za ribanje —
Kartica za mastiti robu
svake vrsti i boje.
Sapuna za pranje komad Kr. 2.50.
Sapuna od mirisa " " 3.50.
ZASTUPSTVO - ZADAR
Poštanski pietinac 74.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špeditorske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Prag, Drinopolje, Aussig, Beograd, Braila, Brno, Buchs, Budimpešta, Carigrad, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Solun, Frankfurt, Beč.

Prenosimo narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

Interesantna novost!

za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod. Puzanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija zaštita za poplate.

Proizvaja se u 9 različitih veličina t. j. u Br. 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena pojedino paru uključivo vijke za pričvršćivanje Grositina i preprodavačima znata popust Kr. 5.20.

Parovi šalju se na uzorak uz pouzeće Kr. 5.50 uključivo poštarninu i pakovanje ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-Hercegovinu i Istru kod tvrtke

BRAĆA KLEIN - ZADAR (Dalmacija).

Fratelli Mandel & Nipote

BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgari al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincite princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincite princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale tchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincite princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcun spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kúverata i Računa štampanih za trgovce. — Feldpost 1000 komada Kr. 12. — Cigaretnog papira: Waldes II. 100/80 Kr. 16. — I. 100/60 Kr. 18. — Special (kao Job i Club) 100/100 Kr. 17. — Samum II. 120/80 Kr. 18. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Dečat od gume i mjeđi.

Emaillirani tablica
za grobije
sa i bez fotografije

= za dačane i za urede. =

MAGNET

žepne lampe
svijetle bez baterije.

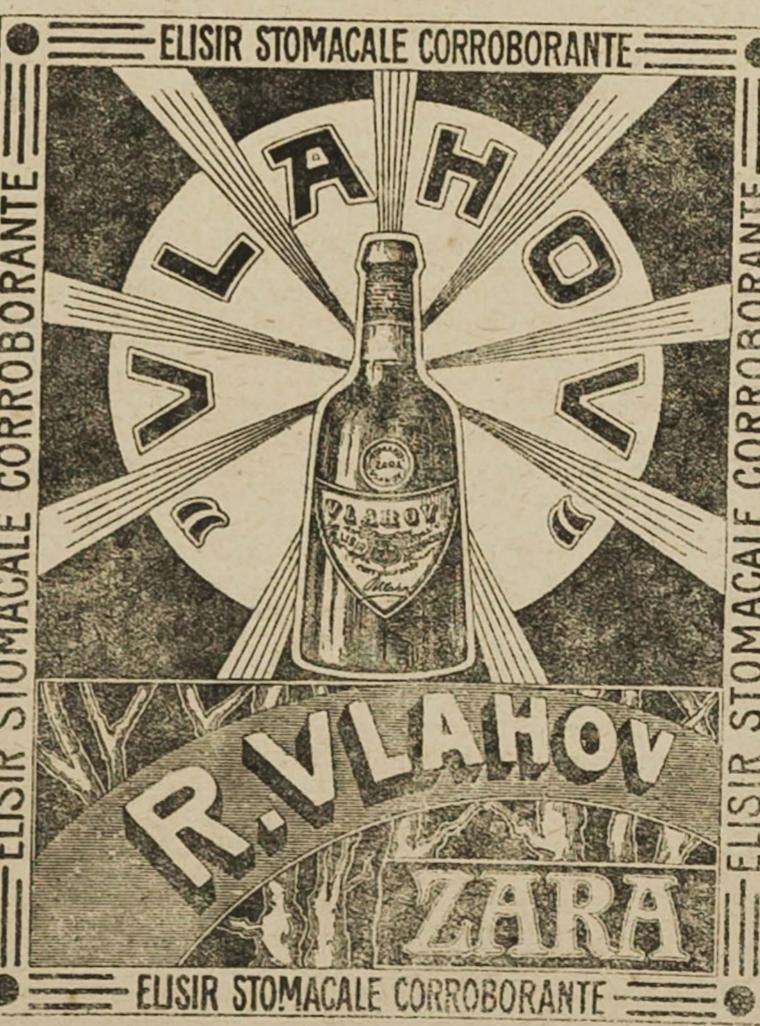
Električna Baterija K 3.
komplet K 6.

Novosti!

Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 "/m.

POTPLATE od kože za postole, samo za trgovce i postolare na velikoj.

Dečat od gume i mjeđi.

R. VLAHOV
ZARA

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

ELISIR ST